

KONST

Konstrecension: Jens Fänges gåtfulla och -egensinniga bildvärld

PUBLICERAD 2018-02-07

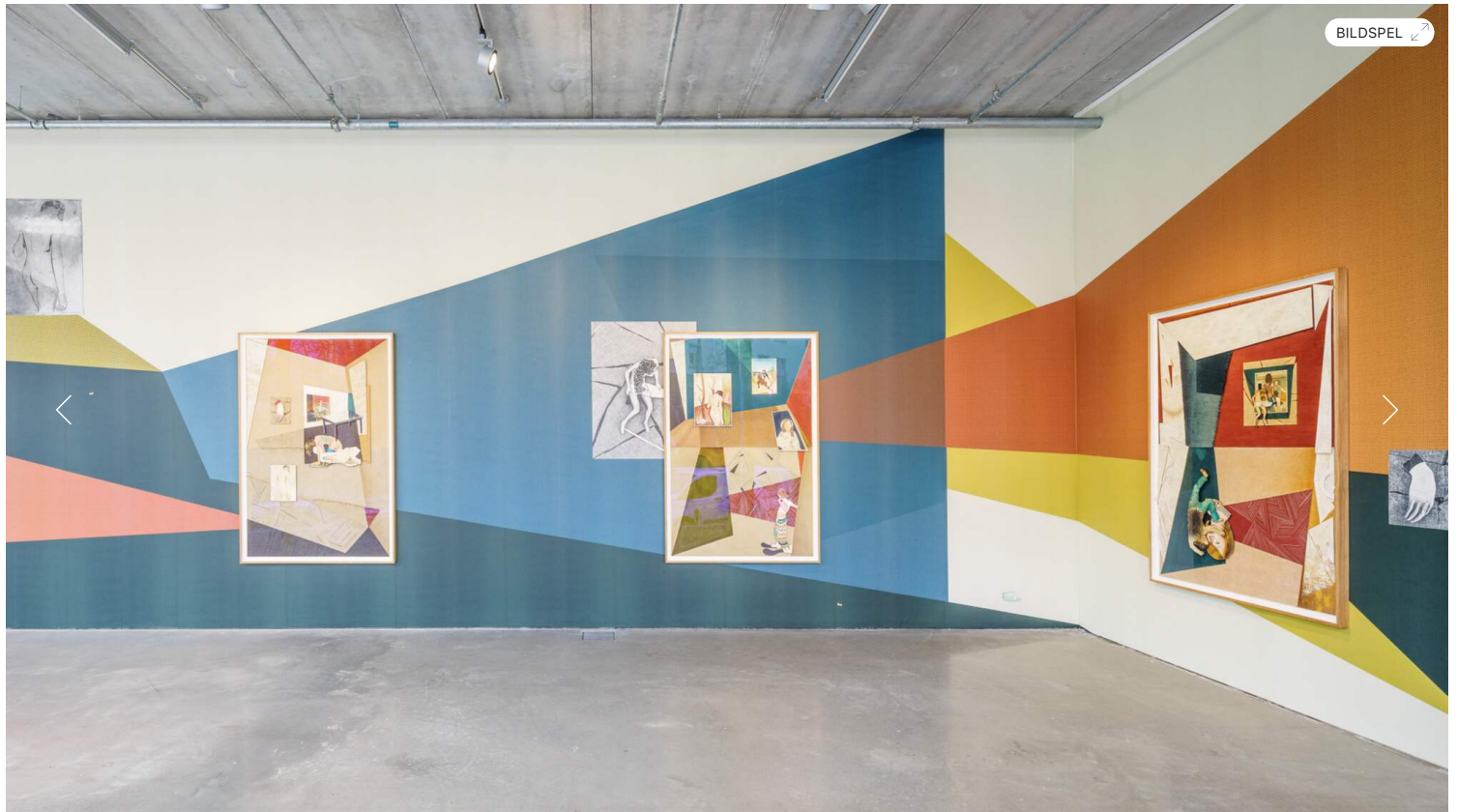

Bild 1 av 2 Interiör från Jens Fänges utställning "Drömmarna" på Bonniers konsthall
Foto: Petter Cohen

Bonniers konsthall öppnar vårsäsongen med Jens Fänges första stora retrospektiv. Med ett scenografiskt tänk har konstnären skapat ett drömskt och mycket lyckat totalkonstverk, tycker Bo Madestrand.

När Jens Fänge slog igenom i 90-talets mitt var det som en del av en ny generation Göteborgskolorister, som inte tyckte bry sig särskilt mycket om de eldfångda stridsropen från huvudstaden om "måleriets död" under den postmoderna eran. Fänge, tillsammans med bland andra Johan Nobell och Patrik Andiné, representerade snarare ett slags naivistisk pojkrumssurrealism med influenser från serier och annan popkultur.

När Fänge nu, 20 år senare, presenterar sin första större retrospektiv på Bonniers konsthall är han i hög utsträckning sig lik. Hans målningar har fortfarande en surrealistisk grundton, där Giorgio de Chirico är en av de främsta referenserna med sina skeva rumsligheter och gåtfulla stämningar.

Men vad som blivit mer uppenbart med åren är hur nära besläktad Fänge trots allt är med den postmoderna metoden. Hans målningar befinner sig i en ständig dialog med konsthistorien, med mängder av referenser och stillån.

Här finns en karnevalisk dadaism som tycks inspirerad av de scenografier som bland andra Francis Picabia och Fernand Léger skapade för Svenska baletten i Paris. Väggtapeterna för i sin tur tankarna till Olle Bærtlings abstrakta färgfältsmåleri och vissa interiörbilder påminner faktiskt en del om de borgerliga miljöerna i Ernst Billgrens målningar. Listan kunde göras mycket längre.

Samtidigt är Jens Fänge i allra högsta grad igenkännlig. Mixen av referenser och uttryck är helt hans egen. Även om färgskalan med åren glidit från poppig mintgröna och blekrosa nyanser mot mer dova jordfärger som rostrött och smutsbeige, så befinner han sig motivmässigt fortfarande i surrealismens rekvisitaförråd.

Hans målningar av förskjutna rum, med sneda väggar och hemliga gångar, är förstås direkt influerade av drömtydningen, där olika rum representerar olika delar av personligheten. Här förekommer både påklädda och nakna människor, ofta med ryggen vänd mot betraktaren eller stirrande ut i tomma intet. De tycks inte representera några särskilda känslor, utan är lika mycket delar av scenografin som de livlösa objekt som befolkar Fänges målningar – vattenglas, cigarettfimpar, vattenpipor, skor, träd. De skildrar snarare ett tillstånd, ett slags svävande limbo mellan sömn och vakenhet, statister i sina egna drömmar.

På senare år har Fänge fört in tredimensionella element i form av figursågade masonitbitar och påklustrade pannåer i sina målningar. Här finns också fler textila inslag, både i form av material och lånade mönster. Dessa assemblage, för att återknyta till det tidiga 1900-talets konstvokabulär, förstärker bildernas teatrala karaktär samtidigt som de också kan föra tankarna till - Öyvind Fahlströms spelplansmåleri.

Det scenografiska tänket går igenom i hela utställningen. Här finns en kulissartad fristående vägg med överdrivet, filmiskt perspektiv, tunga, roströda draperier som täcker för fönstren ut mot järnvägsspåren på konsthallens baksida samt en heltäckningsmatta klippt i geometriska former i det centrala rummet.

Det ger utställningen karaktären av ett totalkonstverk, där betraktaren kliver in i Fänges bildvärld – på samma sätt som enskilda figurer och motiv upprepas och återkommer i olika målningar. Det är kongenialt genomfört, och mycket lyckat.

Även om Fänge på senare år rönt en hel del uppmärksamhet, både lokalt och internationellt, kan man fråga sig varför denna retrospektiva separatutställning dröjt så länge. Under sin karriär har han utvecklats från en poppig postsurrealist till en konstnär som fortfarande har rötterna i det tidiga 1900-talets konst- rörelser, men som också förfinat och fördjupat sitt formspråk till en förtätad, gåtfull och egensinnig bildvärld.

Jens Fänge på Bonniers konsthall

Jens Fänges utställning "Drömmarna", med måleri, assemblage och skulptur, visas på Bonniers konsthall i Stockholm, till och med 1/4.

TEXT

Bo Madestrand

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt